

U obrů těžkotonážní techniky vyráběné v Belazu se člověk cítí jako malý tvor.

NÁVŠTĚVA V BĚLORUSKÉM BELAZU

Naše čtenáře průběžně informujeme o stavu příprav výroby a dodávek velké zakázky z TOS VARNSDORF pro běloruskou automobilku BELAZ. V závěru srpna navštívili na žádost firmy ALTA Brno a konečného odběratele celé zakázky firmu BELAZ - ŽODINO v Bělorusku v rámci služební cesty odpovědní pracovníci naší firmy - Ing. Václav Macák, vedoucí náradovny a pan Vlastimil Ticháček, vedoucí procesního střediska č.2 montáží. Pana V. Ticháčka jsme v této souvislosti požádali o aktuální rozhovor.

Mohl byste naše čtenáře v krátkosti seznámit se současným stavem přípravy dodávek strojů ve firmě určených pro firmu BELAZ a účelem vaší služební cesty do Běloruska?

Do této firmy se bude již v letošním roce realizovat zakázka čtrnácti strojů vodorovných vyvrtávaček řady WHN 110 MC a WHN 130 MC v tom nejnáročnějším provedení, tzn. že stroje budou vybaveny řídicím systémem SINUMERIC 840 D s digitálními pohony, chlazením středem vřetena, vozeňným zakrytíváním pracovního prostoru a dalším vybavením na přání zákazníka. Jde o skutečně velkou a z hlediska kvality také náročnou zakázku pro naši firmu, na níž nám prestižně všem velmi záleží, takže všechna nezbytná organizační opatření ke zvládnutí výroby i včasných dodávek se již delší dobu průběžně zajišťují. Vše je připraveno k úspěšnému dodržení všech smluvních zakázek pro letošní rok v určených termínech.

Hlavním důvodem naší návštěvy bylo v souladu s kontraktem - převzetí základů a

celkové připravenosti k montáži strojů. Proběhla rovněž jednání ohledně pobytu našich pracovníků - montérů v době montáží, o podmínkách předávání strojů a o dalších organizačních opatřeních. Část snaší skupiny vedená Ing. Václavem Macákem vyjasňovala určité nesrovnalosti v oblasti uživatelských obrobků, technologií a konstrukcí přípravků.

Naše montéry, kteří budou v Belazu určitou dobu pracovat, jistě bude zajímat otázka úrovně jejich ubytování, jednali jste také na toto téma?

Přesvědčili jsme se, že odpovědní pracovníci firmy BELAZ připravují ubytování pro naše montéry na běloruské podmínky opravdu dobře. Dle počtu ubytovaných jsou k dispozici byty 1+2 až 1+4 s kompletní výbavou kuchyně, obývacího pokoje s televizorem na satelitní programy, ložnice a sociální zařízení. Vzdálenost ubytování a firmy je zhruba deset minut chůze.

Dokončení na 4. straně

DNES SI PŘEČTĚTE:

- Naše obráběcí stroje jsou plně konkurenceschopné (str. 2)
- Letní španělské dojmy (str. 4)

V ohnisku zájmu:

POZNATKY Z BRNA

Jak jsme se již zmínili v předminulém čísle Horizontu, nemohl se TOS VARNSDORF na letošním 41. Mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně prezentovat žádným exponátem ani maketou stroje z důvodu své účasti na výstavě EMO PAŘÍŽ. Toto omezení postihlo většinu významných výrobců obráběcích strojů, kteří jsou členy evropského sdružení CECIMO.

Ačkoliv MSV Brno je především výstavou tvářecích a obráběcích strojů, k vidění tu tentokrát byly především výrobky menších firem, pro které by byla prezentace v Paříži příliš nákladnou akcí. A tak kdo chtěl letos v Brně obdivovat novinky z našeho oboru, měl prostě smůlu.

Nicméně zastoupení TOS VARNSDORF na letošním MSV nebylo bezvýznamné. Během pěti dnů se v našem výstavním stánku vystřídali desítky zástupců především českých firem, kteří projevíli zájem o naše výrobky. I když se nedá předpokládat, že z každého jednání se zrodí úspěšný obchodní případ, jsou patrné signály lepší situace na našem trhu. Současně s jednáními pracovníků prodeje probíhala v Brně také řada jednání pracovníků střediska nákupu, kteří v současnosti stojí před problémem jak přenést velkou část naší zodpovědnosti na naše dodavatele, ať už se jedná o kvalitu nebo dodávky „just in time“ - na poslední chvíli.

Protože se podařilo časově skloubit termín dokončení prototypu našeho stroje WRD 130 s termínem brněnského veletrhu, bylo možné uspořádat ve vývojové dílně TOS VARNSDORF pro zájemce předváděcí akci tohoto nového stroje s praktickými ukázkami obrábění. Během prvních pěti dnů předvádění využilo možnosti seznámit se prakticky s naším výrobkem celkem deset našich obchodních zástupců, v některých případech v doprovodu s potenciálními zákazníky.

Nápad prezentovat nový stroj v době konání MSV Brno přímo v provozu TOS VARNSDORF se jeví jako dobrá možnost jak pro výrobce, tak i zákazníky. -pepe-

Aktuální rozhovor:

NAŠE OBRÁBĚCÍ STROJE JSOU PLNĚ KONKURENCESCHOPNÉ

Při příležitosti konání 41. Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně poskytl generální ředitel TOS VARNSDORF Ing. Jan Rýdl rozhovor redakci Technického týdeníku, jehož obsah je natolik zajímavý, že by neměl ujít pozornosti zaměstnancům naší firmy i dalším našim čtenářům. To je také důvod, proč tento rozhovor dnes zveřejňujeme.

Letošní strojírenský veletrh je z hlediska výrobců obráběcích strojů tak trochu ve stínu mezinárodní výstavy EMO 99 PARIS, na níž řada našich firem vystavovala. Vy sám jste se této velké strojařské události zúčastnil jako prezident Svazu výrobců a dodavatelů strojírenské techniky jako generální ředitel a předseda představenstva TOS VARNSDORF, podniku, který se na EMO prezentoval svými produkty. Jak hodnotíte letošní EMO?

Veletrhy pořádané evropským sdružením výrobců obráběcích strojů CECIMO, jehož členem je i náš svaz, jsou v dvouletých cyklech zaměřeny především na prezentaci technických novinek a nových trendů v technologiích obrábění. Z tohoto pohledu se letos v Paříži nekonalo žádné evropské překvapení, nepovažujeme-li za něj potvrzení trendu postupného prosazování high-tech v podobě vysokorychlostního obrábění, při uplatňování otevřených řídicích systémů a lineárních pohonů. Naproti tomu brněnské veletrhy jsou zaměřeny více komerčně, i když ani zde, v sudých letech, kdy se EMO nekoná, nechybí novinky a špičkové technologie především domácí provenience.

Naše republika má na EMO tradičně velmi silné zastoupení. To napovídá, že mezi evropskými výrobci v žádném případě nehráme druhé housle. Naše obráběcí stroje jsou konkurenceschopné nejenom z hlediska ceny, ale i při srovnání technických parametrů a užitných vlastností. Některá naše řešení, zejména v kategorii obráběcích center, patří k absolutní technické špičce. Podle mého názoru stále těžíme ze zkušeností našich konstruktérů, kteří se v dobách „východní nespolehlivé elektroniky“ naučili tento handicap kompenzovat precizní mechanikou strojů. Dnes, když máme přístup k řídicím systémům, pohonům a dalším komponentům vyráběným specializovanými světovými výrobci, produkuje se často stroje vynikající úrovně.

Pokud je tedy většina obráběcích strojů na zhruba stejné technické úrovni, co rozhoduje o úspěchu výrobce na trhu?

Úvedu naši zkušenost ze Severní Ameriky, kam jsme v roce 1998 prodali zhruba třetinu naší produkce. Úspěch souvisí se správnou volbou tržního segmentu. Například investor v USA vyžadující špičkový stroj nejvyšší technické úrovně se dnes stále ještě poohlíží zejména po amerických či německých výrobcích od firem s tradicí a renomé. Zákazníci upřednostňující rychlou dodávku strojů solidní technické úrovně s dobrým servisem a odpovídající cenou, si vyberou nás. Právě takové pověsti se čím dál více dostává českým obráběcím strojům. Dnes totiž u většiny investorů nerozhoduje pouze cena zařízení, ale především rychlá reakce (i komunikace) a úroveň poprodejních služeb dodavatele. A v tom jsou naše podniky skutečně dobré. Pokud jde o cenu, netvrdím, že není důležitá. Je však téměř vždy řešitelná, funguje-li správně distribuční cena. Jsou-li její jednotlivé články - výrobce - importér - dealer, „na jedné lodi“, mají-li stejný cíl a umějí-li komunikovat. A to není zdaleka tak jednoduché, jak se na první pohled zdá.

Proč je tedy náš průmysl celkově v ekonomickém propadu?

O průmyslu obráběcích a tvářecích strojů se to nedá říci. Za poslední 3 roky jsme zaznamenali meziroční nárůst tržeb o 20-30 %. Naše výroba dosáhla v roce 1998 celých 11 mld. Kč a z toho 2/3 tvořil export (údaje pouze za Svaz výrobců a dodavatelů strojírenské techniky).

Nedávno ale tiskem proběhly zprávy, že právě v TOS VARNSDORF došlo počátkem roku k výraznému poklesu tržeb?

Ano, za první pololetí došlo ke snížení našich prodejů o 10 % oproti stejnému období minulého roku. Důvodem byl hluboký pokles poptávky po strojích právě v Severní Americe, který snížil náš export do této oblasti ze 32 na necelých 8 %. Naopak nárůst prodejů v zemích EU a především ve východní Evropě do značné míry kompenzoval nečekávaný propad zejména v USA. Výsledek - 10% pokles je sice nepřijemný, ale v žádném případě neohrožuje pozici firmy.

Jaké jsou důvody tohoto poklesu?

Pokles prodejů větších a tím i investičně náročnějších strojů v USA je podle našich informací paradoxně ovlivněn přetrvávající konjunkturnou, která v USA trvá již 8 let a nahání zřejmě investorům strach. Obávají se, že brzy dojde k rychlému zpomalení růstu a k recesi a nechtějí tudíž investovat do nových kapacit. Druhým důvodem je, že v Americe dlouhodobě rostla cena akcií a investoři raději vkládali své peníze do akcií, čímž je rychleji zhodnocovali.

Naproti tomu automobilový průmysl neustále roste (v únoru byl dosažen rekord v počtu prodaných automobilů v USA) a v současné době registrujeme oživení zájmu i o naše stroje.

Jsme proto přesvědčeni, že po korekci naší prodejní strategie dokončované právě v této době, rok 1999 bude srovnatelný se zatím nejúspěšnějším loňským rokem.

Když tedy obor obráběcích a tvářecích strojů dosahuje nárůstu, proč jsou ostatní průmyslové obory v takovém propadu?

Nejsem národohospodář a ani se nesnažím porozumět některým rozhodnutím, protože na to prostě nemám. Ale žádný rozumný stát by nenechal zdevastovat základ svého hospodářství, kterým český průmysl vždy byl. Dost obtížně mohou rozumět privatizační strategii, kdy stát předal zdarma vlastnictví k většině průmyslových podniků různým privatizačním fondům, aby na druhé straně za nesmyslných podmínek prodal část podniků domácím zájemcům. První případ vedl k tomu, že státního úředníka vystřídal jiný, mající většinou také jiné cíle než by se od vlastníka očekávalo - nic neriskoval, měl to zadarmo. Druhý případ vedl buď ke krachu firmy nebo přidaná finanční zátěž z privatizačního úvěru vyburcovala všechny, sjednotila zájmy vlastníků a manažerů, kteří se pustili do restrukturalizace, orientace na zákazníka a maximální využití potenciálu lidí pod heslem „nikdo nám nepomůže, nepomůžeme-li si sami“. V našem oboru bylo zřejmě méně firem, které se dostaly do rukou zlatokopů a více manažerů, kteří tomu uměli předejít. A pokud jde o TOS VARNSDORF, věříme si a máme společný cíl - patřit do skupiny úspěšných.

Myslíte si, že je rozdíl mezi podniky privatizovanými zahraničním kapitálem nebo vlastním managementem?

Začnu dvěma poznámkami: není rozdíl mezi tím, zda kapitál přišel ze zahraničí nebo jestli jde do privatizace půjčili banky. Vždy, jde-li o reálný záměr, realizovaný za stejných podmínek, výsledek musí být stejný - vložený kapitál se zhodnotí buď v podobě dividendy nebo inkasovaných úroků. Zásadní rozdíl však je v nestejných podmínkách v neprospěch českých manažerů - podnikatelů. S nimi nikdo nelicitoval o skutečné tržní ceně privatizovaného majetku, ta byla stanovena zákonem v podobě účetní hodnoty, mnohdy několikanásobně převyšující skutečnou hodnotu.

A za druhé: zahraniční kapitál je trpělivější, pokud jde o návratnost, nežli naše banky, které chtějí okamžitě neskutečné úroky a splacení jistiny v několika málo letech. To jsou hlavní ekonomické odlišnosti při startu, které samozřejmě hrají důležitou roli.

Úspěchy firem se zahraniční účastí jsou dány zejména jasnou a srozumitelnou strategií vlastníků, jejich schopností motivovat management i zaměstnance k plnění společných cílů. Jsou to jejich peníze a oni si je dokáží ohlídat. České privatní společnosti privatizované přímým prodejem mají také své konkrétní vlastníky, kteří i za složitějších ekonomických podmínek se chovají stejně. Pak je zde rozdíl pouze v rychlosti zavádění změn související s mírou zkušeností a absencí silného zázemí. Jsou však i tací, kteří podlehou ekonomickému tlaku a myšlence „vždyť to ani moje peníze nejsou, o nic nepřijdu“ a snaží se urvat co se dá. Tito vlastníci se naštěstí většinou krutují z jiných než manažerských kruhů. Takže dnes většinou zveličovaný rozdíl mezi firmou s cizím kapitálem a podnikem privatizovaným nemajetnými avšak schopnými českými manažery je pouze dočasný a nemožou za něj manažeri. Vždyť kdo dnes vede právě ty úspěšné firmy jako například Škodu Auto Mladá Boleslav?

Mluvíte z vlastní zkušenosti?

Ano. Obrát TOS VARNSDORF v roce 1994 (v posledním roce fungování státního podniku) činil 370 mil. Kč. V té době měl 900 lidí. Loni, se 700 spolupracovníky, jsme dokázali zvednout tržby za prodej vlastních výrobků a služeb na 1,5 miliardy korun. A to díky tomu, že se nám podařilo rychle provést restrukturalizaci v těchto zásadních směrech:

- zabývat se pouze činnostmi, které firma ovládá nejlépe, které přináší přidanou hodnotu a jsou spojeny s firemní know-how
- orientovat se na práci s trhem, na hledání nových podnikatelských příležitostí
- začít se změnou firemní kultury a motivace lidí.

Především rozvoj lidských zdrojů považujeme za rozhodující a intenzivně se jím zabýváme. Zvyšování univerzálnosti, podpora týmové práce a spoluodpovědnosti za dosahování společných cílů jsou klíčovými aktivitami. Úroveň produktivity práce ve firmě není jenom otázkou investic do nových technologií. Rozhodující je právě úroveň motivace všech skupin zapojených do společného podnikání.

Styl řízení i vedení lidí a celková firemní kultura je v ČR stále podceňovaná. Zahraniční firmy mají tyto věci propracované a silně zažitě. Pokud přijdou k nám, jejich implementace proběhne velmi rychle. To je další z příčin, proč se u nás zahraničním společnostem daří. Je to jejich velká, ale jsem přesvědčen že pouze dočasná, konkurenční výhoda.

Ing. Jan KUČERA

V polovině roku 1968 nikdo netušil, že události po letních prázdninách budou psát dějiny našeho státu následujících 21 let. 21. srpna 1968 vstoupila na naše území vojska Varšavské smlouvy v čele se Sovětskou armádou, aby paralyzovala dění na naší politické scéně neboli tzv. pražské jaro. Přestože se jedná o dění mimo firmu, nebude od věci alespoň v krátkosti se o této historické události zmínit, protože ať více či méně tato vliv na dění ve firmě měla.

Tak tedy po vstupu vojsk Varšavské smlouvy na naše území zachvátilo národ zděšení, pocit strachu a nejistoty. Zarytí členové KSČ byli spokojeni a v nastalé situaci se cítili dobře a snažili se vytlouct z potíží politický kapitál. Mnoha lidem se podařilo ve své kariéře poskočit o několik příček a získat výhodné pracovní místo díky svému přitakávání směrem vzhůru. Převážná část národa však zaujala k okupaci našeho státu cizími vojsky zcela zamítavé stanovisko a tak směrem k vládě, k prezidentu republiky a k ostatním vrcholným orgánům republiky proudily spousty rezolucí, výzev a dopisů, které se zcela shodovaly svým obsahem. Lidé této země, pracovníci ze závodů, škol a státních orgánů v nich odsuzovali akt vojsk Varšavské smlouvy a slibovaly věrnost prezidentu republiky, tehdejší legálně zvolené vládě a novému ÚV KSČ v čele s A. Dubčekem.

V mnoha městech vyšlo ilegálně velké množství letáků nabádajících národ k jednotě a semknutosti kolem tehdejší KSČ. Periodika byla plná článků odsuzujících hanebný čin cizích vojsk.

Varnsdorfský Hlas severu vycházel od 21. srpna 1968 až do 30. 8. 1968 denně a byl plný článků a reportáží z aktuálních událostí z našeho města i z celé republiky v souvislosti se vstupem cizích vojsk do ČSSR. K podpoře zastupitelských orgánů státu, prezidenta republiky a politických stran našeho státu proběhly ve všech podnikcích našeho města hodinové manifestace stávků.

I když se to s odstupem času nezdá, ale byla to doba velmi těžká a ve svých důsledcích rozděliila národ na několik skupin. Jen odpadla počáteční euforie, již z davu vyčnívali lidé, kteří byli odhodláni vytěžit z tvrdé normalizace prospěch pro sebe, a těchto lidí nebylo vůbec málo. Velká část lidí ztichla ve strachu o budoucnost, další se nechala v klídku unášet, a ti nejradikálnější emigrovali. Stát tak opět, stejně jako v roce 1948, přišel o mnoho umělců a odborníků ze všech oblastí hospodářství. Příště si připomeneme jaký vliv popsané události měly na dění v naší firmě. **-KRÍŠTOF-**

Pohled do kompresorovny vybavené výkonnou technikou.

Pod lupou

Jak se vyvíjí energetika ve strojírenské firmě (I)

Energetika ve strojírenské firmě není zdrojem zisků, což může svádět k tomu, že je třeba se o ni zajímat, až když nejde elektřina, není stlačený vzduch, je zima, neteče voda a podobně. Tento trend se projevoval i v naší firmě, kdy se energetická zařízení z roku 1962 pouze udržovala při životě, a nové investice se do energetiky vkládaly jen sporadicky a pro momentální řešení havárií.

Mezním se stal rok 1995. TOS Varnsdorf byl privatizován a noví majitelé si velmi brzy uvědomili, že plynulost výroby též významně souvisí se spolehlivostí dodávek energií. Značnou výhodou byla skutečnost, že již v té době existovala představa, jak by měla vypadat optimálně, komplexně a ekologicky řešená energetika ve firmě. Tato koncepce vznikala neustálými dohody mezi vedoucím investic a vedoucím energetiky. Díky těmto stálým sporům a vzájemným kompromisům mezi technickým řešením a investičními náklady byla energetika řešena jak komplexně, tak i koncepčně. Optimálně byl též zvolen postup realizace jednotlivých etap, kdy byl dán důraz na prvořadé řešení problematik, které přinesou odstranění největších energetických ztrát, havarijních stavů a přinesou nejrychlejší úspory.

Již v roce 1995 byla provedena přípojka zemního plynu a postavena plynová vysokotlaká regulační stanice, neboť TOS Varnsdorf měl jako první povolen palivovou základnu na velkoodběr zemního plynu ve městě. Proto se mohla provést i rekonstrukce žhací pece, kde byl ekologicky nebezpečný lehký topný olej nahrazen zemním plynem. Téhož roku byly vyměněny venkovní nadzemní horkovodní topné rozvody, které byly provedeny šesti trubkami (zimní, letní provoz a „maďarské“). Nový rozvod byl proveden pouze dvoutrubkově v zem-

ním bezkanálovém provedení z předizolovaného potrubí (k tomuto rozvodu se později přiklonilo i při teplofikaci města). Tím došlo jak ke snížení tepelných ztrát v rozvodech, tak i snížení objemu vody v topném systému. Toto řešení odstranilo nevzhledné rezavé konstrukce topných rozvodů, které kroužily po areálu a na které už si nyní sotva kdo vzpomene.

Rok 1996 řešil základní změnu neekologického vytápění z uhlí na vytápění plynové. Stálý spor, zda zvolit centrální vytápění (jediná kotelna pro celý areál), či lokální (každý objekt má svůj vlastní zdroj tepla) byl vyřešen optimální střední cestou, tj. kombinací výhod obou způsobů vytápění. Centrální kotelna vytápí objekty blízké, objekty vzdálenější a se specifickými podmínkami jsou vytápěny vlastním plynovým zdrojem tepla. Plynovými kotelny kuchyň a garáže, plynovými stropními zařízeními RODA s plynulou regulací hala vývojové dílny, plynovzdušným vytápěním remíza lokomotivy a drobné objekty. Centrální vytápění umožnilo využít nejmodernějšího světového trendu - kogenerační výroby tepla (při výrobě elektřiny se využívá odpadní teplo pro vytápění). V tomto roce se též vybudoval monitorovací systém biologické čistírny odpadních vod, který umožnil obsluhovat toto zařízení pouze jedním pracovníkem. **-frnk- | Dokončení příště**

Návštěva v běloruském BELAZU

Dokončení z 1. strany

Jaké zajímavé dojmy jste si přivezli z návštěvy v Bělorusku, z tamnějších poměrů, poznali jste město, kde se firma BELAZ nachází, a samotnou firmu?

Město Žodino, kde se firma Belaz nachází, je vzdáleno zhruba 40 km od hlavního města Běloruska - Minska. Vzdálenost vzdušnou čarou Praha - Minsk činí 1270 km. Samotné Žodino má kolem 80 tisíc obyvatel. Zástavbu tam tvoří čtyři velká sídliště obklopující firmu. Z toho je patrné, že ve městě všechno doslova stojí i padá s prosperitou (přesněji penězi) Belazu. Obyvatelé Žodina, pokud nejsou zaměstnání v Belazu, pracují v zemědělství, ve službách a činnostech navazujících na život města. Zdejších pět větších obchodů, stejný počet restaurací a malá tržiště však mnoho pracovních příležitostí neposkytují. K ucelenému pohledu na město ještě patří sportovní areál s krytým bazénem. Zajímavostí je, že národním masovým sportem je tu rybolov, nejen v létě, ale hlavně v zimě u vysekaného ledu. V době tání i přes zákazy rybolovu se tu přitom prý utopí desítky lidí. Chytat se smí bez rybářského lístku. Jen rybolov do sítí nebo dokonce dynamitem musí být povolen.

Pokud jde o samotnou firmu BELAZ, byli jsme překvapeni, že v tak velkém závodě s osmi tisíci zaměstnanci panuje dosti přísný režim. Je samozřejmostí, v pracovní době zde nikdo alkohol nepije, jak by si snad ještě někdo mohl běloruské poměry u nás představovat, a nikde se v areálu firmy také nekouří. Všude panuje až obdivuhodný pořádek. Naši montéři se brzy přesvědčí na vlastní oči.

Děkujeme za rozhovor.

Naši jubilanti

25 let ve firmě:

* Ing. Petr Hübler
vedoucí prodeje ND

Našemu dnešnímu jubilantovi přeje vedení TOS VARNSDORF a redakční rada Horizontu hodně zdraví, osobních i pracovních úspěchů do dalších let a zároveň děkuje za jeho dosavadní práci pro firmu.

HORIZONT, firemní noviny, vydává TOS VARNSDORF a. s. - Řídí redakční rada: předseda Ing. F. Němec, tajemník a odpovědný redaktor V. Lakota, členové: Z. Butor, Ing. P. Hübler, M. Junek, Ing. Z. Kosejk, P. Pelikán, Ing. L. Plaňanský a Ing. M. Říha. - Adresa redakce: TOS VARNSDORF a. s., redakce HORIZONT, Říční 1774, 407 47 Varnsdorf, telefon: 0413 / 351 112. - Sazba: Studio PS J. Bechyně. - Tisk: Tiskárna Š & Š Sedivý Krásná Lípa - Toto číslo vyšlo dne 1. října 1999.

LETNÍ ŠPANĚLSKÉ DOJMY

Na letní dny 16. až 25. srpna 1999 zajistila odborová organizace TOS VARNSDORF přes cestovní kancelář EVROTOUR v Písku rekreaci pro zaměstnance firmy a jejich rodinné příslušníky ve španělském letovisku Pineda de Mar. Všechny účastníky čekaly zajímavé zážitky, na které se pak dlouho vzpomíná a stávají se tématem podzimmních i zimních vyprávění doma i v kruhu přátel. Dovolte mi, abych se i na stránkách Horizontu podělil se svými dojmy.

Z Varnsdorfu naše výprava vyjela autobusem v pondělí 16. srpna a přes rakouská města Linz, Salzburg jsme projeli Švýcarskem, Francií a podél pobřeží Costa Brava až jsme nakonec dorazili do městečka Pineda de Mar. Autobus zastavil přímo před naším hotelem Victoria Playa v úterý 17. srpna asi hodinu a půl po poledni. Během několika minut jsme si vyložili zavazadla a přesunuli se do recepce hotelu. Tam nám průvodce CK EVROTOUR podal informace o režimu v hotelu z hlediska ubytování, stravování, a pak následovalo rozdání klíčů od jednotlivých pokojů a konečné ubytování po dlouhé cestě.

V pozdním odpolední prvního dne jsme se již skoro všichni potkávali na mořském pobřeží. Po úmorné třicetihodinové cestě se každý z nás rád osvěžil ve vytožené mořské vodě. Nutno dodat, že moře je tu velmi čisté, pláže a břehy bez mušlí a krabů. Pláže jsou z hrubšího písku, sestup do moře je poměrně strmý a asi po pěti metrech je už dost velká hloubka.

Navečer se už každý těšil na večeri, která i jako ostatní strava byla podávána formou švédských stolů. První noc jsme sladce usnuli s prvními dojmy naší začínající dovolené.

Následující den nás již vítal nový průvodce cestovní kanceláře, neboť ten předchozí odcestoval zpět s minulou skupinou. Nový průvodce získal naše sympatie jak svým vystupováním, tak i ochotou a zasvěceným výkladem. Seznámil nás také s možnostmi delších i kratších výletů do okolí. Na první poslech nás nejvíce zaujal zájezd do Barcelony. Ale i v dalších jeho nabídkách byla zajímavá místa - Angora, a Water World.

V sobotu odpoledne po čtvrté hodině jsme vyjeli s naším průvodcem do Barcelony. Asi po hodině cesty nás Barcelona vítala množstvím krásných palm a další exotické zeleně.

První zastávku jsme měli u Sagrada Família, monumentální stavby vysoké přes 110 metrů, kterou zde vybudoval známý španělský architekt a stavitel Antonio Gaudí. Dále naše cesta vedla kolem stadionu FC Barcelona, kdy se dušičky fotbalových fandů zatetelily při pomyslení, že bychom tam alespoň na chvíli zavítali. Pak jsme míjeli Olympijský stadion a stanuli na druhém nejvyšším místě v Barceloně, odkud jsme si prohlédli podvečerní město a přístav.

Po malém občerstvení jsme pak pokračovali do známého akvária - L' aquarium, kde jsme měli možnost pozorovat ve velkých akváriích nepřeberné množství ryb kouzelných tvarů a barev. Ale ten nejsilnější zážitek nás tu však čekal až nakonec prohlídky, kdy jsme procházeli skleněným tunelem a všude kolem nás proplouvali žraloci, rejnoci a druhy ryb, které jsme ještě nikdy neviděli.

Vyvrcholením výletu byla ovšem návštěva barcelonské fontány. Asi o půl desáté večer jsme přijeli na náměstí, kde se fontána nachází. Během chvíle začal velkolepý koncert světla a proudů vody. První část koncertu byla věnována klasikům světové hudby, druhá pak ukázkám filmové hudby a ta poslední moderní

hudbě. I když toto představení s jednotlivými přestávkami trvalo 75 minut, všem se nám zdálo, že to byl jen okamžik. Velmi neradi jsme se pak loučili s překrásnou Barcelonou a vrátili se autobusem zpět do našeho Pineda de Mar.

Někteří z nás v dalších dnech využili možnosti i dalších výletů, ale bez nadsázky dojmy z Barcelony byly nejúchvatnější.

Život v Pinedě oživoval trh, který každý den ráno vyrůstal před naším hotelem. Jedna polovina ulice tu byla v délce asi jednoho kilometru poseta stánky se zbožím, které u nás často nevidíme, např. sušená šunka a překrásné obrovské ovoce všech druhů a nepřeberné množství čerstvé zeleniny.

Závěrem musím především pochválit počasí, které nám opravdu mimořádně přálo jak ke koupání tak i k výletům. Pokud jde o stravu, byla většinou zdejší krajová, ale chutnala nám převelice, takže někteří to s jídlem až přeháněli. Domů jsme nakonec přijeli všichni v pořádku, hlavně hodně opálení a plni nezapomenutelných dojmů.

Nakonec ještě přeče jen malé postesknutí. Jedinou tmavší skvrnou celé rekreace, která nám kazila náladu, byl vyloženě neprofesionální přístup řidičů CK ITS Company z Uherského Hradiště, která nás dopravovala z Prahy přes půl Evropy. Také nižší kvalita hotelového ubytování neodpovídala původní nabídce, ale tyto nedostatky nemohly překrýt úchvatné dojmy, které jsme si ze Španělska a hlavně Barcelony všichni odváželi. Milan SVOBODA

Chrám smíření skýtá každému návštěvníkovi města úchvatný pohled.